

Översiktsplan för Tyresö kommun

Uppföljningsrapport 2012-11-13

Innehållsförteckning

1	Uppföljningsrapport	5
2	Vision och strategiska utvecklingsområden	6
	<i>Trygga, trivsamma Tyresö</i>	6
	<i>God boendemiljö och livskvalitet</i>	6
3	Kommunövergripande planering	7
	<i>Kommunens planering</i>	7
	<i>Kommunala verksamheter</i>	9
	<i>Handel och näringsliv</i>	9
	<i>Miljömål</i>	9
	<i>Infrastruktur</i>	9
	<i>Natur och grönstruktur</i>	10
	<i>Kust och skärgård, Sjöar och sjösystem</i>	10
	<i>Kulturmiljöer</i>	11
	<i>Hälsa och säkerhet</i>	11
4	Kommundelarna	11
	<i>Trollbäcken</i>	11
	<i>Bollmora</i>	13
	<i>Tyresö Strand</i>	15
	<i>Östra Tyresö</i>	16
5	Att ta med till en ny plan	17
	<i>Styrkor i ÖP08</i>	17
	<i>Förbättringspotential</i>	17
	<i>Nya underlag och förutsättningar</i>	18

Bilagor:

- 1) Kommunövergripande planering

1 Uppföljningsrapport

Tyresö kommuns översiktsplan består av två delar; den kommunomfattande planen från 2008 (ÖP) samt en fördjupning av översiktsplanen för Östra Tyresö från 2003 (FÖP). För att fungera som ett stöd för detaljplanering och bygglov måste den vara aktuell och redovisa kommunens ställningstaganden och viljeriktning för stadsbyggandet.

Förutsättningarna för planering och genomförande förändras ständigt vilket ställer krav på att översiktsplanering sker kontinuerligt. Genom att arbeta med uppföljningar av översiktsplanen underlättas det arbetet. Likaså är uppföljningen ett underlag till aktualitetsprövning av översiktsplanen som ska ske varje mandatperiod enligt plan- och bygglagen 3:27.

Rapporten följer upp vad som genomförts sedan 2008. Den är disponerad som översiktsplanen med en del om kommunövergripande planeringsstrategier och en del med kommundelsfördjupningar.

ÖVERSIKTSPLAN FÖR TYRESÖ KOMMUN

Antagen den 17 april 2008

tyresö kommun

2 Vision och strategiska utvecklingsområden

Visionen för Tyresö kommun var 2008; ”Trygga, trivsamma Tyresö”. Den var vägledande för arbetet med översiktsplanen. Planen hade även som utgångspunkt att bidra till uppfyllelsen av det kommungemensamma strategiska utvecklingsområdet; ”God boendemiljö och livskvalitet”.

Trygga, trivsamma Tyresö

I översiktsplanen från 2008 anges den politiska visionen ”Trygga, trivsamma Tyresö – Allas vårt ansvar”. Upplevd trygghet mäts regelbundet i kommunen. Statistiken visar att de som bor i Tyresö i stor utsträckning känner sig trygga. Däremot finns det en hel del att arbeta med när det kommer till trivsamheten i vissa kommundelar, bland annat i centrum.

En ny vision har tagits fram i kommunplanen, Vision 2030. Visionens rubrik är ”Tyresö – den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen.” Som en del i arbetet med den nya visionen genomförs en attitydmätning om vad som kännetecknar Tyresö. Resultatet presenterades i början av 2012 och kan användas som ett underlag i arbetet med översiktsplanen och hur den kan bidra till att uppfylla visionen.

God boendemiljö och livskvalitet

Översiktsplanen tar fasta på ett av tre strategiska utvecklingsområden¹ i Tyresö kommun. Det är: ”God boendemiljö och livskvalitet: Tyresö ska vara den mest attraktiva bostadsorten för alla åldrar på Södertörn.” I översiktsplanen anges att det innebär:

- bostäder med hög kvalitet,
- tillgång till god service i alla kommundelar,
- utvecklad service i den egna bostaden som underlättar möjligheterna att bo kvar längre när man blir gammal och/eller funktionshindrad,
- att kommunen verkar för en långsiktigt hållbar ekologisk utveckling,
- att kommunen vårdar kommunens gröna karaktär med närhet till skog, sjöar och hav och
- att kommunen arbetar för förbättrade möjligheter till rekreation och fritidsaktiviteter, både idrott och kultur.

För att uppfylla ovanstående mål listades ett antal konkreta åtgärder. Dessa fångas upp i redovisningen per kommundel i kapitel 4. Sammanfattningsvis har

---

¹ Strategiska utvecklingsområden enligt Tyresö kommuns strategi- och budgetplan 2008. De övriga två områdena är; kvalitet och service samt god ekonomisk hushållning.

mycket av det som planerades i översiktsplanen genomförts eller är under planläggning.

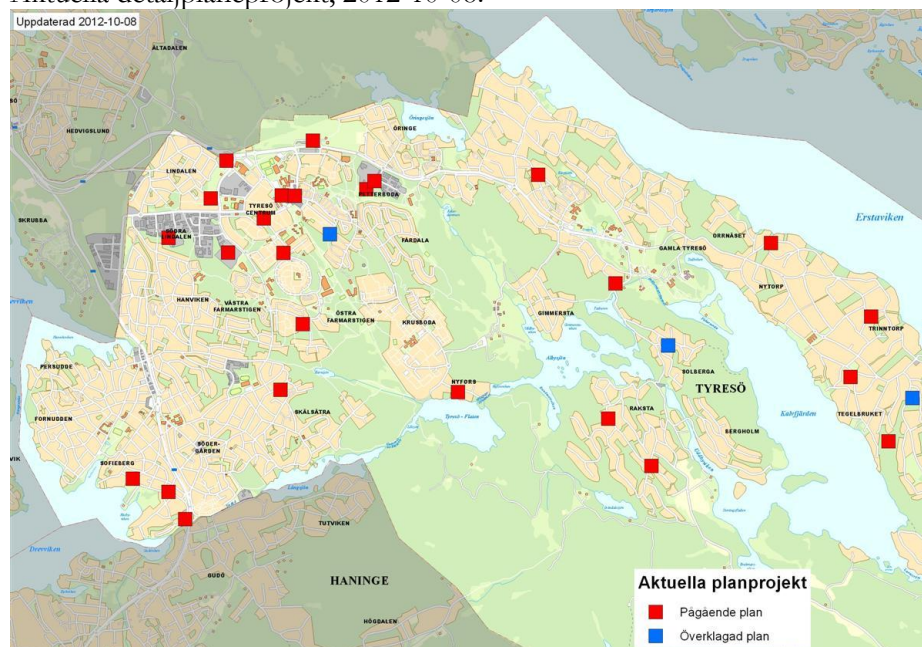
3 Kommunövergripande planering

I översiktsplanens andra kapitel beskrivs kommunövergripande mål (Vad vill vi åstadkomma?) och strategier. Målen handlar om kommunens planering, verksamheter och service, infrastruktur, kultur, miljö, natur, vatten, hälsa och säkerhet.

Kommunens planering

Under perioden 2008-2011 har planläggning och byggande i stort följt inriktningen i översiktsplanen. Planavdelningen har aktivt arbetat med att utveckla planarbetet och bestämmelserna i de nya planerna som tagits fram för att bidra till målet att ny bebyggelse i kust- och skärgårdsmiljö ska underordnas terräng och landskap. I tidigare planer har inte alltid hänsyn tagits till närområdets karaktär och vissa tomter plansprängts.

Aktuella detaljplaneprojekt, 2012-10-08.

Antagna detaljplaner 2008-

Sedan översiktsplanen antogs 2008 har cirka 50 detaljplaner antagits (till oktober 2012).² Planerna möjliggör för drygt 1000 bostäder. Två av planerna möjliggör att bostäder blandas med handel och verksamheter. Sex av planerna är

² Källa: Tyresö kommuns planavdelning

omvandlingsplaner för Östra Tyresö. Två planer har möjliggjort för bostäder för äldre och en för ett omsorgsboende.

Under 2011 har sammantaget 8 planer vunnit laga kraft, 10 stycken antagits, 4 stycken varit på utställning och 18 stycken på samråd.

Byggnation 2008-2011

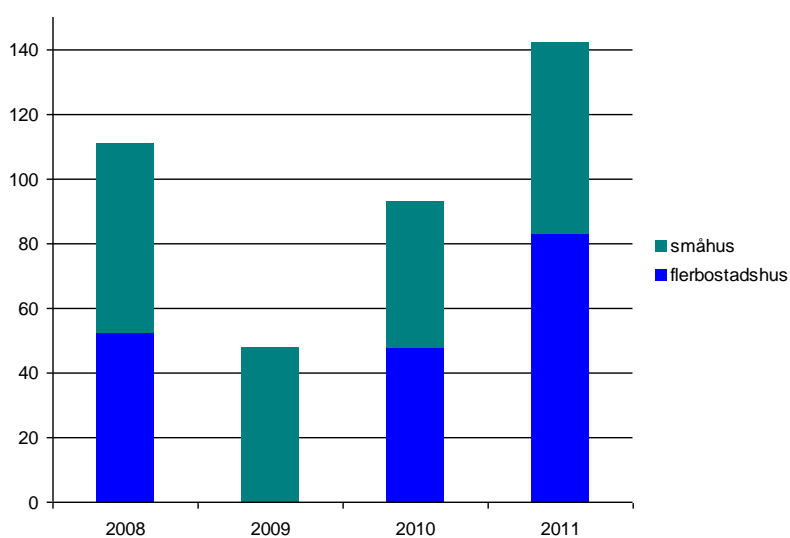
Under åren 2008-2011 färdigställdes i kommunen knappt 400 bostäder varav cirka 55 procent i småhus och resterande i flerbostadshus.³ De senaste 4 åren har i kommunen färdigställts knappt 100 bostäder per år.

Det innebär att kommunen inte kommer upp i målsättningen, i översiktsplanen, att det byggs i genomsnitt 150 bostäder per år. Kommunen har under åren 2008-2012 genom detaljplanering möjliggjort för i genomsnitt cirka 200 bostäder per år.

Antalet färdigställda bostäder var som lägst 2009 då inga bostäder i flerbostadshus byggdes. Att så få bostäder färdigställdes 2009 beror på lågkonjunktur och finanskris under åren 2008 och 2009 vilket innebar att färre bostäder påbörjades de åren. En uppgång av byggandet har skett sedan dess.

Ett mål är att det ska finnas tillgång till varierande bostadsområden och bebyggelse typer. Av den nytillkomna bebyggelsen sedan 2008 är cirka 55 procent i småhus.

Färdigställda lägenheter i nybyggda hus i Tyresö. Källa SCB

³ Källa: SCB

Ytterligare bostäder har tillkommit i form av omvandling av fritidshus till permanentbostäder i och med planläggning av Östra Tyresö.

Kommunala verksamheter

Mark för kommunala verksamheter föreslås i översiktsplanen från 2008. Flera platser har efter hand visat sig mindre lämpliga och därför har få av dem bebyggts. Det gäller tomter i alla kommundelar, se genomgången per kommundel nedan. I arbetet med en ny översiktsplan behöver en strategi för att tillskapa platser för kommunala verksamheter utarbetas i samarbete mellan berörda förvaltningar. Målet om en ny simhall har uppnåtts.

Handel och näringsliv

Utvecklingen av Tyresö centrum till kommunens huvudcentrum för handel i ”större skala” pågår och utvecklingen av kommundelscentrumen Alléplan i Trollbäcken och Strandtorget i Tyresö strand har förverkligats.

Miljömål

Arbetet med att nå de regionala miljömålen pågår. Planen för hållbar utveckling har ersatts av bland annat energiplan, energieffektiviseringsplan, klimatstrategi, grönplan och avfallsplan. Tanken bakom den nya utformningen av arbetet är att frågorna förs in i verksamheternas dagliga arbete på ett mer konkret sätt än vad de tidigare övergripande målen förmådde göra. Grönplanen saknar dock åtaganden vilket gör att planen har liten effekt på måluppfyllelse. En grönstrukturplan och naturvårdsplan med åtaganden behövs.

Infrastruktur

Tyresö kommun hör till de trafiksäkraste i länet tack vare de åtgärder som genomförts i gatumiljön. Kollektivtrafiken kan förbättras och ett arbete med SL har inletts 2012 för att göra den attraktivare och till ett fullgott alternativ till bilen i enlighet med målen i översiktsplanen. Tillgängligheten för personer med funktionsnedsättningar har förbättrats efter åtgärder enligt planen.

Permanentningen av fritidshusområden i kommunen pågår. Områdena byggs ut med kommunala vatten- och avloppslösningar. Arbetet med att dagvatten ska tas om hand lokalt löper på genom tillämpning av gällande riktlinjer för dagvattenhantering. Tillämpning sker från planskeden till byggsamråd i samband med omvandling eller nybyggnation som utförs av externa och interna exploater eller utförare. Anläggande fortsätter av tidigare planlagda dagvattendammar, fördröjningsmagasin och nya tekniska trafiksäkerhets- och dagvattenlösningar i vissa gatumiljöer.

Avfallsmängderna i kommunen ska inte öka enligt målsättningen i översiktsplanen. Hushållsavfallet har minskat per invånare medan grovavfallet fördubblats den senaste tioårsperioden. Sedan våren 2012 samlas matavfall i delar av kommunen in för att bli till biogas och biogödsel. Samtliga boende och verksamheter i kommunen ska ha blivit erbjudna möjligheten till separat insamling av matavfall innan slutet av 2013. Arbeten fortsätter med att förbättra möjligheterna i offentliga miljöer för återvinning av förpackningar, tidningar, textilier, batterier och mindre el-avfall.

Strategin för att minimera utsläpp har följts men trots det har utvecklingen gått i motsatt riktning. Det följer trenden i regionen i stort. Exempelvis har antalet flerbostadsprojekt anslutna till fjärrvärme varit konstant mellan 2008-2010. Via mark- och exploateringsavtal och i detaljplaneprocessen verkar kommunen för att efterleva översiktsplanens mål avseende energianvändning i alla flerbostadsprojekt, antingen via fjärrvärme (huvudalternativ) eller annan enligt förutsättningarna godkänd uppvärmning (exempelvis bergvärme). Flera områden som planlagts sedan översiktsplanen antogs kommer att anslutas till fjärrvärmenätet (exempelvis Strandängarna, Strandudden, Järnet och höghuset i centrum).

Natur och grönstruktur

Större sammanhängande naturområden har skyddats i kommunen. Sedan 2008 har ett nytt naturreservat inrättats och ytterligare ett naturreservat planeras. Mindre delar av några av de områden som identifierats som höga naturvärden i kommunens övergripande naturinventering har ianspråktagits efter mer detaljerad inventering.

Jordbruket vid Uddby gård håller åker- och ängsmarker öppna. Målet om att park- och naturmarker ska skötas så att hög biologisk mångfald gynnas uppfylls till stor del. Skötselplanerna är ambitiösa men resurserna för att följa dem räcker inte alltid till.

Allmänhetens tillgång till stränder har ökat i och med den planläggning som skett sedan 2008. Läs mer under respektive kommundel.

Kust och skärgård, Sjöar och sjösystem

Kusten och skärgårdens värden skyddas och bevaras. Bland annat ses över om bryggföreningar kan samordna bryggor i samband med detaljplanering. Inom detaljplan Vitsippevägen vid Strandvägen har år 2009 anlagts en större bryggförening för fritidsbåtar. Plan- och dagvattenarbeten pågår löpande för att förbättra vattenkvaliteten.

Kulturmiljöer

Målet att förvalta, bevara och informera om värdefulla kulturmiljöer följs delvis. En rad aktiviteter så som Medeltidsdagar och skolbesök genomförs och informationsmaterial tas fram av kommunen.

Det saknas dock en övergripande kulturmiljöinventering, en värdering av miljöerna och en strategi. Det är en förutsättning för att kommuninvånarna ska kunna behandlas lika och för att kommunen på sikt ska kunna ha kvar bevarandevärda byggnader och byggnadsmiljöer. En bedömning görs inför varje ny detaljplan (sedan översiktsplanen antogs). I förnyelseområdena på Brevikshalvön har en kulturhistorisk inventering genomförts vid varje detaljplan för att se vilka byggnader och miljöer som bör bevaras.

Strategin i översiktsplanen för att utveckla Tyresö slott har inte uppfyllts. Det saknas en långsiktig plan för hur slottet och parkmiljön ska utvecklas. Kommunen har begränsade möjligheter att påverka hur ägaren, Nordiska museet, ska utveckla slottet och slottsmiljön.

Hälsa och säkerhet

För att undvika att nyplanerade bostäder översvämmas rekommenderar översiktsplanen en lägstanivå på färdigt innergolv på minst + 2 meter. Sedan 2010 har Länsstyrelsen i Stockholms län rekommenderat att följa nivån i Regionplanen (RUF5). Där anges den sammanlagda havsnivåhöjningen vid seklets slut till + 1,9 – 2,5 meter. Till det ska läggas en säkerhetsmarginal. Det finns därmed anledning att höja den nivå som kommunen satte i översiktsplanen 2008.

4 Kommundelarna

Översiktsplanen delar in kommunen i delarna: Trollbäcken, Bollmora, Tyresö strand och Östra Tyresö.

För varje kommundel redovisas i tabellform den föreslagna markanvändningen samt uppföljning. Grön prick visar att kommunen uppfyllt sin del, genom exempelvis detaljplaneläggning, även om marken inte alltid är bebyggd. Orange prick visar att arbete pågår och röd prick att arbetet inte påbörjats alternativt inte längre är aktuellt.

Trollbäcken

Strategierna för Trollbäcken gäller översyn av detaljplaner och förtätning, grönstruktur och rekreation samt trafik och infrastruktur.

Översyn av detaljplaner och förtätning

Mindre förtätningar i Trollbäcken centrum är genomförda. En översyn och harmonisering av äldre detaljplaner bör fortfarande ske för att identifiera ytterligare platser för förtätning och för att modernisera byggrätter.

Karaktern på Skogsängsvägens arbetsplatsområde har förändrats i den riktning som anges i översiktsplanen. Det är främst småindustrier, hantverk och kontor som inte stör omgivande bostadsbebyggelse som bör finnas i området.

Grönstruktur och rekreation

Naturområden och stråk har generellt bevarats. Planer finns på att ytterligare förstärka Fornuddsparkens roll som grön samlingsplats men åtgärderna är inte genomförda. Fornuddens gravfält är utsatta för stort slitage och i planen anges att det bör utredas hur de ska skyddas. Ingen utredning är gjord.

Tillgängligheten till stränderna har ökat sedan 2008 i enlighet med strategin. Strandområdet vid före detta Kumla handelsträdgård har utvecklats till en naturpark med en träbrygga för fågelskådning. Området vid Näsby udde som var privatiserat har iordningsställts till ett naturområde/park som är allmänt tillgängligt.

Sedan 2008 har en ny lekplats invigts vid Kumla strand i Trollbäcken. De som fanns sedan tidigare har underhållits men ingen större upprustning har genomförts.

Trafik och infrastruktur

Hastighetsbegränsning om 30 och 40 km/h har införts. Cykelparkeringar och vädskydd finns vid busshållplatser och infartsparkeringar. Gudöbroleden har byggts om och blivit mer trafiksäker. Tillgängligheten för personer med funktionshinder har förbättrats vid Alléplan. Två laddstolpar för elbilar invigdes i Trollbäcken 2010.

Det har inte byggts någon bro över Gudö å för att möjliggöra promenad runt Långsjön.

Trottoarer har anlagts längs Fornuddsvägen, Skälsättravägen, Lindalsvägen (längs en del av Lindalsvägen saknas trottoarer men hastigheten är sänkt till 30 km/h). Förberedelser för byggnation längs Njupkärrsvägen pågår hösten 2012. Trottoarer behövs fortfarande längs Långsjövägen och Bränneribacken.

Säkrare övergångsställen med fartdämpande åtgärder behövs fortfarande vid Skogsängsvägen och Uddbyvägen. Inte heller längs Sofiebergsvägen har

nämnda åtgärder genomförts. Där kan skolvägsåtgärder göras även om hastigheten är sänkt till 30 km/h. Längs Vendelsövägen vid Kumla skola har en åtgärd gjorts och vid Alléplan finns ett gångfartsområde.

Markanvändningsförslag	Genomfört?			
Infartsparkering	●			Infartsparkering finns både öster (1) och väster (2) om Gudöbroleden vid Alléplan men ej vid Tegvägen (3).
Dagvattendamm		●		Damm vid Prästängen (4) finns projekterad och kan genomföras 2013.
Park	●			Näsby udde (5) är planlagd för parkmark (laga kraft feb 2010). Vårloksparken (6) har utvecklats till en bostadsnära park med lekplats.
Kommunal verksamhet			●	Inget av områdena (7-9) är planlagda enligt ÖP08. Se över förslagets lämplighet i ny ÖP.
Utvecklingsområden			●	Inriktningen för hur verksamheter och handel kan utvecklas utmed Norra Vendelsövägen mellan Alléplan och Hanviksviken (10) är aktuell men ingen förändring har skett.
Bostäder, verksamheter och handel			●	Markanvändningen längs Vendelsövägen sydöst om Alléplan (11-14) har inte ändrats. I arbetet med den nya översiktsplanen behöver föreslagen markanvändning i ÖP08 ses över. Några av områdena som är utpekade klarar ej bullerkraven för bostadsändamål.

Bollmora

Strategierna för Bollmora gäller grönstruktur och rekreation, centrumförnyelse samt trafik och övrig infrastruktur.

Grönstruktur och rekreation

En stadspark håller på att ta form i Tyresö centrum. En lekplats och en skatepark har invigts och i direkt anslutning planeras en stadspark som kommer att bidra till trivseln i de centrala delarna av kommunen. Grönstråket vid Wättinge gårdsväg är bevarat och är ett stråk för gång- och cykel.

Centrumförnyelse

Centrumförnyelsen har pågått intensivt sedan programmet antogs 2007.

Förutom en rad infrastrukturprojekt har ett trygghetsboende och en ny simhall (invigs i januari 2013) byggts. Detaljplaner för bostadsbebyggelse har tagits fram

för kvarteret Järnet och för Tyresö view. Arbetet fortsätter med detaljplanering i etapper för att förnya centrum och ge det en tydlig stadsprofil.

Trafik och övrig infrastruktur

I centrum har många av infrastrukturprojekten i översiktsplanen realiserats. En ny infart till centrum (Bollmora allé/ Dalgränd) med ny rondell på Tyresövägen och en ny utformning av Tyresövägen har genomförts. En snabbbladdningsstation för elbilar har invigts i Tyresö centrum under hösten 2012.

Hastighetsbegränsning enligt Trafiknätsanalysen från 2003 och hastighetsöversyn från 2011 är genomförd. Cykelparkeringar finns vid några busshållplatser och infartsparkeringar men behöver blir mycket bättre för att leva upp till intentionerna i översiktsplanen.

En ny trafikplats vid Hedvigslund planeras stå klar i december 2012.

Bollmoravägen utvecklas mot att bli attraktivare med övergångsställe i höjd med Sikvägen och tillgänglighetsanpassningar av övergångsställen i korsningen med Njupkärrsvägen. Ombyggnad av Tyresövägen pågår. Nya gång- och cykelbanor planeras och byggs längs Myggdalsvägen, Granängsvägen, Njupkärrsvägen och Tyresövägen.

Förutsättningarna för gående och cyklister behöver fortfarande förbättras i enlighet med förslagen i översiktsplanen bland annat inom Petterboda industriområde och sträckan Wättinge gårdsväg till Erstaviksområdet i Nacka via Högmora och Slumnäs tillbaka till norra delen av Tyresö strand.

Markanvändningsförslag	Genomfört?		
Infartsparkering		•	Förslaget att anlägga en infartsparkering på Lindalens snödeponi (1) är ej genomfört.
Park med dagvattendamm	•		Damm i Petterbodadalen (2) är projekterad och kan anläggas i samband med annan exploatering. Fördröjningsdamm utmed Bollmoravägen för vatten från delar av Lindalens villabebyggelse och norra delar av industriområdet finns projekterad och kan anläggas 2013.
Kommunal verksamhet		•	Ett omsorgsboende har byggts på Gränsvägen (6). Musserongången (5) efter bedömning visat sig mindre lämplig pga otillgänglig för transporter. Se över förslagen markanvändning i ny ÖP.
Utredningsområde	•		Vid Njupkärrsvägen (8) pågår

			detaljplanearbete. Förutom de områden som pekats ut i ÖP08 pågår detaljplanearbete på fastigheten Pluto 8. Mycket har utvecklats i Centrum och planerna för Industrivägen finns kvar.
Tätare bostadsbebyggelse		•	Töresjövägen (11) ej genomfört, för Bäverbäcksvägen (12) pågår markförhandlingar, Bollmoravägen-Granängsvägen (13) pågår detaljplanearbete, Bergfotensvängen (14) är klar, Veronikagränd (15) ses över i ny ÖP och Kryddvägen (16) bedöms fortfarande vara aktuell för framtida planarbete.
Permanent småhusbebyggelse i Nyfors		•	Ett detaljplanearbete för Nyfors (17) är påbörjat (hösten 2012)

Tyresö Strand

Strategierna för Tyresö Strand handlar om omvandlingsplanering, grönstruktur och rekreation samt trafik och övrig infrastruktur.

Omvandlingsplanering

Omvandlingen av Strand från fritidshus till permanentboende inleddes redan i översiktsplanen från 1991. Se nedan uppföljningen av markanvändningsförslag.

Grönstruktur och rekreation

I översiktsplanen anges att höjdlägena ska bevaras med hänsyn till landskapsbilden. Det har delvis hållits. Området kring Strandbadet utvecklas till strandnära parkområde. En lekplats har planerats vid Strandbadet, inom Strandängarana etapp 2. Tillgängligheten till naturområdet Erstavik och möjlighet att promenera är oförändrad.

Trafik och övrig infrastruktur

Förslagen för ökad tillgänglighet och trafiksäkerhet i Tyresö strand är i stort genomförda eller under byggnation. Hastighetsbegränsning till 30 km/h är genomförd.

Cykelparkeringar, utan tak, finns på många ställen vid busshållplatser och infartsparkeringar. Gång- och cykelväg finns längs södra sidan av Tyresövägen mellan Tyresö skola och Brakmarsvägen samt längs Breviksvägen fram till Breviks skola. Kopplingen till Raksta saknas. Alby gårdsväg är sammanlänkad med Alby friluftsgård.

Gångbanor finns längs Strandvägen förutom på sträckan som ingår i detaljplanen för Sjöbacken (byggs under 2013), längs Tjärnstigen nästan hela vägen men det saknas en stäcka som det inte finns någon plan för och längs delar av Tranmyravägen. Däremot inte längs Bryggvägen men det finns med i kommande detaljplanearbete.

Markanvändningsförslag	Genomfört?		
Dagvattendamm			• Damm vid Öringesjöns sydöstra del (1) samt åtgärder i tillförande vattenstråk är förslagna och behöver utredas vidare i ny översiktsplan.
Idrott, rekreation och park	•		Detaljplanen är klar för området mellan Strandskolan och Tyresö skola (2).
Kommunal verksamhet		•	Kommunal verksamhet finns på Strandallén (3), Strandallén-Tyresövägen (4) är planlagt (kommer att användas för masshantering under många år), på Breviksvägen (5) planeras byggstart 2012/13. Brakmarsvägen (6) ses över i ny ÖP, Prästgårdsvägen (7) är fortfarande aktuellt men ej planlagt.
Arbetsplatsområde/blandad bebyggelse		•	Aktuellt men ej genomfört längs Tyresövägen-Maria Sofias väg (8)
Tätare bostadsbebyggelse	•		Genomfört/planlagt på Maria Sofias Väg-Lagergrens Väg (10), Strandängarna (11), Varvsvägen (12). Planläggning pågår för Trädgårdsstaden etapp 3 (Pilvägen, område 9) men området kommer att användas för masshantering under många år.
Permanent småhusbebyggelse	•		Detaljplanen för Sjöbacken (13) är klar, byggnation planeras 2013, och Slånbacken (13) är genomförd.
Naturpark och småbåtshamn	•		Strandängarna (15) har planlaggs för naturmark.
Brygganläggning för fritidsbåtar	•		Genomfört Strandängarna (del av 17) men ej det som ingår i detaljplan Vitsippevägen (17)

Östra Tyresö

Den kommunomfattande översiktsplanen (ÖP) kompletterar fördjupningen för Östra tyresö från 2003 (FÖP). I översiktsplanen finns en nyare etappindelning och några ändringar i markanvändning redovisas. Detaljer så som etappindelningen och minsta tomtstorlek har ytterligare justerats något. Utveckling pågår i linje med ÖP:n och FÖP:en.

Trafik och infrastruktur

Busshållplatser har byggts enligt gemensam standard med Stockholms län längs sträckor som omfattas av detaljplanering. Gång- och cykelväg byggts längs huvudvägarna Breviksvägen, Nytorpsvägen och Brakmarsvägen (saknas mellan Tyresö bygdegård och Tyresö skola), mellan slottet och Breviksskolan och längs Brakmarsvägen mellan sjön Fatburen och Raksta. Brakmarsvägen byggs för att klara buss. Cykelparkeringar byggs vid ”större” busshållplatser och vid infartsparkeringar.

Markanvändningsförslag	Genomfört?		
Handel (närservice)	●		Vid Rakstabadet (1) finns kiosk, Trinntorp (2) mindre närbutik och restaurang och på Breviksvägen 179 (3) finns möjlighet till café och restaurang.
Infartsparkering	●		På Ällmoravägen (4) finns en mindre infartsparkering.
Vinteruppläggning och brygganläggning för fritidsbåtar			● Område 5-7 utreds i ny översiktsplan.
Tankstation för fritidsbåtar			● Breviksvägen (8) finns ej
Kommunal verksamhet			● Planläggning pågår för Getingvägen (9). Ingen verksamhet finns på Finborgsvägen (10), Mokärrsvägen (11-12).
Naturresevat		●	Klövberget (13) är påbörjat. Dyviks lövängar (14) beslutat 2011

5 Att ta med till en ny plan

Inför arbetet med att ta fram en ny översiktsplan är denna uppföljningsrapport en viktig grund. Vilka är styrkorna med planen och vad kan göras bättre. Finns det frågor som helt har saknats men som behöver tas upp i en ny plan.

Styrkor i ÖP08

Detaljeringsgraden har gjort att översiktsplanen underlättat detaljplanearbetet.

Förbättringspotential

I översiktsplanen redovisas inga stadsbyggnadsstrategier. Det är en styrka om sådana redovisas i översiktsplanen så att kommunens politiker och tjänstemän får en gemensam grund utifrån vilken ställning kan tas i en rad frågor som rör

mark- och vattenanvändning som inte kunnat förutses när översiktsplanen togs fram.

Nya underlag och förutsättningar

I översiktsplanen från 2008 presenteras de lagar samt nationella, regionala och lokala måldokument som har inverkan eller betydelse för översiktsplanen. Sedan dess har mycket hunnit ändras. Se även den sammanfattande redogörelsen, enligt Plan- och bygglagen 3 kap 28 §, från Länsstyrelsen i Stockholms län som beräknas inkomma till kommunen vintern 2012/13.

Lagstiftning

En översiktsplan grundar sig först och främst på kravet i plan- och bygglagen, där regleras även dess innehåll och koppling till andra nationella och regionala mål och planer. I och med att en ny PBL trädde i kraft i maj 2011 har kraven delvis förändras och förtydligats. Lagen ställer bland annat större krav på översiktsplanens strategiska funktion och på aktualitetsförklaring. Miljöbalken är en fortsatt viktigt grund för översiktsplanens hållbarhetsperspektiv.

Miljökvalitetsnormer för luft (fina partiklar PM 2,5) har tillkommit sedan 2010 och för vatten 2009. En ny översiktsplan bör ta utgångspunkt i åtgärdsprogrammet för vattenförekomster inom Norra Östersjöns vattendistrikt och redovisa hur miljökvalitetsnormerna ska följas med närmare vägledning för bland annat detaljplanering.

Strandskyddsbestämmelserna ändrades 2009 och återfinns i Miljöbalkens 7 kapitel 13-18 §§. De gällande reglerna bör framgå av den nya översiktsplanen. Det bör även framgå hur strandskyddet ska hanteras vid detaljplaneändringar för att översiktligt ge vägledning för hantering i enskilda ärenden.

Nationella och regionala mål och planer

I den nya plan- och bygglagen har tillkommit att det i översiktsplanen ska framgå hur kommunen i den fysiska planeringen avser ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen.

I översiktsplanen tas de nationella miljömålen upp samt begreppet hållbar utveckling och Agenda 21. Miljömålen har brutits ned på regional nivå och en översyn pågår av de nationella målen. Begreppet Agenda 21 används inte längre.

Sedan 2008 har Landstingets avdelning för Trafik, Miljö och Regionplanering (TMR/tidigare Regionplanekontoret) tagit fram en ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFS 2010). Enligt 7 kapitlet 6 § Plan- och bygglagen

ska en regionplan vara vägledande för beslut om översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser.

Stockholms stad planerar för Söderstaden där Gullmarsplan och Nynäsvägen blir ett nav för cyklister och fotgängare, bilar och kollektivtrafik. Det kommer fler bostäder och arbetsplatser. Arbetet beräknas starta 2020 och hålla på till 2030. Detta kan innebära för Tyresös del att det blir mindre plats för buss- och biltrafik från kommunen in till Stockholms innerstad.

Länsstyrelsen kartlade 2009 prioriterade dricksvattenförekomster/grundvattentillgångar av betydelse för vattenförsörjning i Stockholmsstråket, södra länsdelen. Sådana identifierades ibland annat Trollbäcken i Tyresö kommun och Vendelsö vid Drevviken i Haninge kommun.

I översiktsplanen från 2008 anges en lägstanivå för bebyggelse. Sedan dess har nya rön tillkommit och idag rekommenderar Länsstyrelsen att nivån i RUFSS 2010 följs. Där anges att östersjöns nivå vid seklets slut kommer ligga på + 1,9-2,5. Till det behöver läggas en säkerhetsmarginal till bebyggelse.

Det finns ett nytt nationellt transportpolitiskt mål sedan 2009 som översiktsplanen bör förhålla sig till samt att prioriteringar och avvägningar mellan trafikslagen synliggörs i planen.

Förutom ovanstående finns fler nationella och regionala mål och planer som har betydelse för kommunens översiktsplanering och som bör tas upp i en ny översiktsplan. Exempelvis finns nationella mål för jämställdhet och arkitektur, form och design samt ett regionalt skärgårdspolitiskt program. Även det delregionala samarbetet har utvecklats och Södertörns utvecklingsplan uppdaterats.

Lokala måldokument

En genomgång visar att några dokument fortfarande är aktuella som underlag medan andra är i stort behov av uppdatering. Nya har tillkommit.

BILAGA 1: Kommunövergripande planering

RUBRIK	VAD VI VILL ÅSTADKOMMA?	STRATEGI		UPPFÖLJNING 2008-2011
Kommunens planering				
	1 Tyresös småskaliga karaktär med närhet till naturen skall bevaras.	Högre och tätare bostadsbebyggelse ska främst lokaliseras i centrala delar av kommunen. Nya bostadsområden i övriga delar av kommunen ska noga prövas med hänsyn till närområdets karaktär.		Strategin följs.
	2 En jämn befolkningstillväxt som ger underlag till en fortsatt god service för kommunens invånare.	Att det byggs i genomsnitt 150 bostäder per år i Tyresö, fördelat på både småhus och flerbostadshus. Då efterfrågan på seniorbostäder har ökat, bör en del av dessa bostäder byggas för personer över 55 år.		I genomsnitt har byggts knappt 100 bostäder per år mellan 2008-2011. Av nybyggnationen sedan 2008 är cirka 55 procent småhus.
	3 Tillgång till varierande bostadsområden och olika bebyggelse typer.	När nya bostadsområden planeras, eller förtätning sker, strävar kommunen efter att komplettera med sådan bebyggelse som saknas i närområdet. Bebyggelsen ska vara väl anpassad till omgivande bebyggelse.		Strategin följs.
	4 I Tyresö ska man känna sig trygg överallt.	Miljöer, vägar och gång- och cykelvägar som upplevs som otrygga ska göras tryggare. Det kan ske genom välplacerade belysningsarmaturer samt att buskar och grönska hålls låga och välskötta så att genomsiktighet skapas. Bebyggelseförtätning medför att fler människor rör sig på samma yta		Strategin följs. SCB:s Medborgarundersökning visar att betygsindexet för trygghet har gått upp från 52 till 60 från 2009 till 2011.

		och därmed åstadkoms en känsla av ökad trygghet.		
5	God tillgång till ytor för närrekreation och lekplatser ska finnas i alla bostadsområden.	Vid planering av större bostadsprojekt ska området förses med utomhusmiljöer av hög kvalitet med plats för lek, rekreation och avkoppling.		Strategin följs.
6	I kust- och skärgårdsmiljö ska ny småhusbebyggelse underordnas terräng och landskap.	I detaljplaner för bostadsändamål och i efterföljande bygglovshantering ska det tydligt framgå hur bebyggelsen ska anpassas till landskapet, till exempel att souterränghus är lämpligt att bygga där marken sluttar.		Strategin följs. Plan- och bygglovsavdelningen arbetar kontinuerligt för att förbättra så att intentionerna i planerna förverkligas.
7	Nybyggda bostäder ska ha godkända bullernivåer såväl inomhus som utomhus.	Vid planering av ny bebyggelse ska de nationella riktvärdena för trafikbuller följas. Avsteg från gällande riktlinjer kan prövas i centrumnära lägen med närhet till service och goda kollektivtrafikförbindelser.		Strategin följs.
8	Nybyggda bostäder, utomhusmiljöer och allmänna byggnader ska ha en god tillgänglighet.	Beslut om ett basanpassningsprogram, som är en sammanställning av krav och rekommendationer för att uppnå en god tillgänglighet.		Strategin följs. Basanpassningsprogram kallas nu Tillgänglighetshandbok och biläggs exploateringsvtal.
Kommunala verksamheter				
Förskola- och skola	1	Tyresö kommun ska tillhandahålla undervisningslokaler för förskola, grundskola och gymnasium.		Strategin följs.
		Mark reserveras i de fyra kommundelarna, se Kommundelsförklaringar sidan 51. Skolor ska om möjligt lokaliseras så att eleverna i så stor utsträckning som möjligt kan gå eller cykla själva till skolan.		

Äldre- och handikappomsorg	1	Tyresö kommun ska tillhandahålla bostäder med särskild service för de invånare som har behov av detta.	Mark reserveras för gruppboenden och äldreboenden, se Kommundelsförklaringar sidan 51. Vid planering av nya bostadsområden eller vid förtätning ska kommunen ta hänsyn till behovet av lägenheter för människor med särskilda behov beroende på ålder eller funktionshinder.		Strategin följs.
Kultur och fritid	1	Kommunen ska i samverkan med Tyresös idrotts- och kulturföreningar se till att alla invånare har goda möjligheter att utöva sina fritidsintressen i alla kommundelar.	Ett nytt område föreslås för idrotts-, rekreations- och parkändamål, se sidan 68. Utveckling av befintliga idrottshallar och gräsplaner i hela kommunen. Möjligheterna för barn- och ungdomar med funktionshinder att utöva fritidsintressen ska förbättras genom en aktiv samverkan mellan kommunen och föreningslivet.		Strategin följs. Området mellan Tyresö skolan och Strandskolan är planlagt men inte byggt.
	2	En inomhushall för större kultur- och idrottsevenemang.	En detaljplan för simhall och evenemangshall i Tyresö centrum antagits 2008. Hallarna ska ha en tilltalande arkitektur och gestaltning och kunna fungera ihop.		Strategin följs. Tyresöhallen (fd Nybodahallen) invigdes 2012 och en ny simhall invigs i januari 2013.
	3	Ett bättre utnyttjande av kommunens stora möjligheter för det rörliga friluftslivet.	Förbättra tillgängligheten till de stora naturområdena genom anläggning och underhåll av olika former av leder i skog och vid sjöar.		Strategin följs. Under 2012 har ett arbete för att öka Alby friluftsområdes attraktivitet inletts.
	4	Ett rikt lokalt utbud av kultur för alla åldrar.	Utveckling av Nybodaområdet till ett kulturcentrum. En fortsatt förnyelse av biblioteksverksamheten.		Strategin följs.
Handel och näringsliv					

	1	Tyresö centrum är kommunens huvudcentrum och handel i "större skala" ska koncentreras dit. Kommundelscentra vid Alléplan och Strandtorget ska bibehålla en grundläggande kommersiell service.	Tyresö kommun har tagit fram Program för förnyelse och utveckling av Tyresö centrum, som antogs av kommunfullmäktige i mars 2007. Där framgår det hur centrum ska utvecklas med fler kommersiella ytor, bostäder, idrottsändamål och uppfräschade utomhusmiljöer. Kommunen ska genom planläggning förtäta med bostäder kring Alléplan och Strandtorget.		Strategin följs.
	2	Tyresö kommun verkar för att förbättra näringslivsklimatet på regional nivå.	Kommunen verkar aktivt genom Mälardalsrådet, Stockholm Business Alliance och Södertörnssamarbetet där huvudsyftet är att marknadsföra Södra Stockholmsområdet som etableringsort.		Strategin följs.
	3	Tyresö kommun verkar för att förbättra näringslivsklimatet på lokal nivå.	Kommunen underlättar för småföretag att starta upp och bedriva näringsverksamhet, bygger nätverk mellan företagare och mellan företagare och kommunen, har en "expressfil" för företagare som önskar bygglov, ordnar företagsträffar i Företagens hus.		Strategin följs. Tyresö hamnade på plats 24 i rankingen över företagsklimatet i landets 290 kommuner, får godkänt i en undersökning av servicen till näringslivet och relativt många nya företag startas i kommunen.
Miljömål i Tyresö					
	1	Ett ekologiskt hållbart Tyresö, enligt de regionala miljömåls intentioner.	Tyresö kommun ska arbeta för att nå de regionala miljömålen för Stockholms län genom olika åtgärder på lokal nivå. Åtgärderna bygger på kommunala mål från kommunens plan för hållbar utveckling.		Strategin följs. Planen för hållbar utveckling ersattes 2008 av bl.a. en ny energiplan, grönplan och avfallsplan, vilka täcker in stora delar av vad det tidigare Agenda-21 dokumentet tog upp. Tanken bakom den nya utformningen av arbetet innebär att frågorna förs in i verksamheternas dagliga

					arbete på ett mer konkret sätt än vad de tidigare övergripande målen förmådde göra.
Infrastruktur					
Transportsystem	1	Trafiksäkerheten, trafikmiljön och tillgängligheten ska förbättras för samtliga trafikslag (det vill säga bilister, fotgängare, cyklister och kollektivtrafikresenärer).	Åtgärder genomförs enligt trafiknätsanalys, utredningar för Bollmoravägen och Tyresövägen, trafikanalys för Tyresös centrala delar, projektet "Säkra skolvägar" tillsammans med Vägverket och Trafikkontoret i Stockholm samt planerad inventering av gång- och cykelvägar. Till exempel planeras det för fler cirkulationsplatser och trottoarer.		Strategin följs. Hastighetsreglerande åtgärder i kombination med ny dagvattenteknik prövas i vissa gaturum. Projektet säkra skolvägar pågick fram till år 2011.
	2	En god och ändamålsenlig kollektivtrafik som är ett fullgott alternativ till bilen. Kommunen vill ha fler linjer för att möta ökad befolkning och efterfrågan. Det omfattar även ökad turtäthet på befintliga linjer.	Kommunen för dialog med SL för att få till stånd utökade busslinjer, enligt nedanstående förslag. Se linjesträckningarna i kartan på sidan 21; 1. Linje till Raksta med vändplats och infartsparkering 2. Linje på Strandallén till det planerade bostadsområdet Strandängarna 3. Linje utmed Långsjövägen och Skåsättravägen 4. Linje till Mokårsvägen – Breviksvägen och infartsparkering 5. Linje till slutet av Öringhamnsvägen med vändplats och infartsparkering		Strategin följs. SL och kommunen arbetar med en linjenätsöversyn. Eventuella förändringar kan införas tidigast i samband med att SL inför ny tidtabell i december 2013. Större förändringar kan införas tidigast december 2014. Ingen av de i översiktsplanen föreslagna linjerna trafikeras idag (2012).
	3	Ett långsammare tempo samt ett jämnare och säkrare trafikflöde i Tyresös bostadsområden.	Hastighetsbegränsning till 30 km/h ska införas på lokalgator i bostadsområden enligt den zonindelning som föreslås i trafiknätsanalysen. Försök pågår i Sofieberg samt Gimmersta.		Strategin följs. Åtgärder har genomförts i enlighet med strategin och ytterligare arbete med hastighetsöversyn pågår.

	4	Tillgängligheten för funktionshindrade ska förbättras.	Åtgärder på gator och allmänna platser ska utföras enligt kommunens plan "Ökad tillgänglighet för personer med funktionshinder", från 2005. Tillgänglighetsinventeringen av kommunens gång- och cykelvägar ska ligga till grund för tillgänglighetsförbättrande åtgärder i trafikmiljön.		Strategin följs. En tillgänglighetsinventering av gång- och cykelvägar har gjorts och åtgärder genomförs årligen främst med fokus på busshållplatser. Tillgänglighetsplanen är under revidering.
Vatten och avlopp	1	Utsläpp från enskilda avlopp ska minimeras.	Tyresö Strand är snart helt utbyggt med kommunala vatten- och avloppsledningar. Nya ledningar för att försörja Östra Tyresö kommer successivt att byggas ut i samband med detaljplanering. Enskilda och småskaliga vatten- och avloppslösningar får anordnas där kommunalt vatten och avlopp inte finns eller planeras att byggas ut.		Strategin följs.
	2	Lokalt omhändertagande av dagvatten ska om möjligt tillämpas i alla bostadsområden. Dagvattenföreningar ska tas om hand vid källan.	Kommunen ska ta fram råd och riktlinjer för dagvattenhantering. De innehåller konkreta exempel på hur man kan ta hand om sitt dagvatten. I samband med bygglovansökan kan råd och riktlinjer lämnas till enskilda fastighetsägare och byggherrar. Om en fastighetsägare utför åtgärder som avlastar dagvattennätet, kan det resultera i en lägre VA-taxa.		Strategin följs. Riktlinjer för dagvattenhantering togs fram 2009 och ersatte den tidigare dagvattenhanteringsplanen.
Avfallshantering	1	Avfallsmängden i Tyresö ska inte öka.	Kommunen ska informera om avfallshantering och uppmuntra till kompostering av organiskt (icke animaliskt) hushållsavfall och latrin.		Strategin följs. Hushållsavfallet har minskat per invånare medan grovavfallet fördubblats den senaste 10-årsperioden.

					<p>Införande av s.k. behovshämtning av hushållsavfall införs från hösten 2012 stimulerar till ökad källsortering och återvinning av förpackningar m.m.</p> <p>I enlighet med strategin informeras kommunens hushåll bl.a. genom den s.k. Renhållningskalendern, direkta utskick till hushåll, genom fältarbete av informatörer samt TV-information i butiker.</p>
Energi	1	Koldioxidutsläpp från fossila bränslen ska minimeras och andelen förnyelsebar energi ska maximeras.	Vid planering och byggande av bostäder och verksamheter ska kommunen uppmuntra anslutning till fjärrvärmenätet eller användning av annan förnyelsebar energikälla som sol-, berg-, vatten- eller jordvärme.		<p>Strategin följs.</p> <p>Totalt utsläpp koldioxid i ton/år i Tyresö kommun, enligt statistik från RUS/SMED.</p> <p>2008: 37912 ton</p> <p>2010: 38077 ton</p>
	2	Att en högre andel av hushållen i Tyresö kommun värms upp med hjälp av fjärrvärme.	Flera befintliga och planerade tätbebyggda bostadsområden i kommunen bör kunna anslutas till fjärrvärmenätet. Därför är det önskvärt att nätägaren Vattenfall verkar för att villaägare, grupphusområden och verksamheter, erbjuds anslutning till fjärrvärmenätet.		<p>Strategin följs.</p> <p>Andelen har ändå minskat. Antalet anslutna flerfamiljshus är konstant mellan 2008 och 2010 (78 st). Kommunen verkar för att anslutning sker när så är möjligt genom att ex skriva in det i exploateringsavtal vid detaljplanering.</p>
Natur och grönstruktur					
	1	De större sammanhängande skogsområdena inom kommunen ska bibehållas.	Våra större skogsområden skyddas med hjälp av reservatsbestämmelser, nationalpark, riksintresse för naturvården och friluftslivet samt genom att klassas som höga naturvärden.		<p>Strategin följs.</p>

	2	Åker- och ängsmarker ska hållas öppna för att gynna hög biologisk mångfald och landskapsbild.	Jordbruken i Uddby och Åva ska ges förutsättningar att drivas vidare för att gynna biologiska, kulturella och pedagogiska värden.		Strategin följs i stort. Viss jordbruksmark har ianspråktagits.
	3	Park- och naturmarker ska skötas så att hög biologisk mångfald gynnas.	Kommunens skötselplan för naturmarker från 1998 ska efterföljas och ska uppdateras vid behov. Skötselplan för parker i kommunen ska tas fram.		Strategin följs i stort. Skötselplanerna är ambitiösa men resurserna för att följa dem räcker inte alltid till. Personalen i Alby naturreservat nominerades till Årets naturbevakare 2012.
Skydd av natur	1	Områden som ligger inom strandskyddsområde ska bevaras och vara tillgängliga för allmänheten. Kommunen vill öka tillgängligheten till stränder där det är möjligt i och med nya detaljplaner.	Särskilda skäl erfordras för att få dispens från strandskydd ska kunna medges. Åtgärder som strider mot strandskyddet ska beivras. Om ett strandskyddsområde berörs av förändrad mark- eller vattenanvändning, kommer inskränkningen av strandskyddet att prövas i fortsatt detaljplanering där det blir aktuellt.		Strategin följs.
Riksintressen (natur)		Saknar mål men räknar värdeomdöme	Saknar strategi men räknar förutsättningar för bevarande		Strategin följs. Riksintresset skyddas genom att det ligger inom naturreservat och delvis inom nationalpark.
Områden med höga naturvärden	1	De 37 naturområdena i kommunens naturinventering ska skyddas och bevaras.	Kommunen, länsstyrelsen och stiftelsen Tyrestaskogen utövar kontinuerlig tillsyn, beroende på ansvarsområde. Dyviks lövängar och Klövberget kommer att skyddas genom att de blir lokala naturreservat.		Strategin följs. Reservatet Dyviks lövängar invigdes i juni 2012 och förberedande arbete för beslut för inrättande av Klövbergets reservat pågår. Mindre delar av kommunens naturinventering område 7 och 13 har ianspråktagits efter noggrannare inventering och delar har fått ett starkare skydd än tidigare genom att regleras i

					detaljplan.
Ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO)	1	De ekologiskt särskilt känsliga områdena ska skyddas så långt möjligt.	De utpekade områdena ska skyddas från påverkan utifrån sin specifika störningskänslighet. Eventuella önskemål om exploatering som berör något av områdena ska prövas och genomgå en väl underbyggd behovsbedömning.		Strategin följs. En bedömning görs vid all detaljplanering om den påverkan planen innebär på ESKO är acceptabel. Ombyggnaden av Brakmarsvägen innebär påverkan på ESKO nr 4 Rävnalet och nr 5 Follbrinksströmmen. Delvis påverkas även nr 25, Kalvfjärden på grund av ökade hårdgöring av mark som riskerar leda till större avrinning av lättlösliga närsalter från vägtrafik och från trädgårdar. En del kompenseras av minskad belastning på recipienten (Kalvfjärden) av närsalter från enskilda avlopp.
Kust och skärgård					
	1	Kusten och skärgårdens natur-, kultur- och friluftsvärden ska skyddas och bevaras så långt möjligt.	Kommunen och länsstyrelsen utövar kontinuerlig tillsyn för att bevaka riksintresseområden för kust och skärgård samt friluftslivet. Erstaviks fideikomiss utövar tillsyn på ägorna i Ägnö- och Härsö-arkipelagen.		Strategin följs.
	2	En upprensning av båtbygggor utmed Kalvfjärdens stränder.	Antalet båtbygggor i Kalvfjärden ska begränsas men antalet båtplatser bör vara samma. Det kan åtgärdas genom förlängning av befintliga bygggor inom båtklubbar, förutsatt att behovet av parkering och vinteruppläggning av båtar kan tillgodoses.		Strategin följs. I samband med detaljplanläggning tas små bygggor utan avtal på kommunal mark bort.

	3	Fler bryggplatser och platser för vinterupplägning av fritidsbåtar.	Översiktsplanen pekar ut nya fritidsbåtbyggor vid Strandängarna och Vitsippevägen, se sidan 68. Platser för vinterupplägning pekas ut på två parkeringsplatser i södra delen av Öringhamnsvägen samt i anslutning till befintliga båtklubbar i Vissvass och Storängen i Raksta, se sidan 74.		Strategin följs. Nya fritidsbåtbyggor finns vid Vitsippevägen och i detaljplanen för Strandängarna. Övriga platser kan utredas vidare i ny översiktsplan.
Sjöar och sjösystem					
	1	Vattenkvaliteten i Tyresåns sjösystem ska förbättras.	Inom Tyresåsamarbetet ska sjösystemet avlastas genom åtgärder för minskning av näringsämnen och miljöskadliga ämnen i dagvatten, enskilda avlopp samt gödningsämnen från trädgårdar och jordbruk.		Strategin följs.
Kulturmiljöer					
	1	Förvalta, bevara och informera om värdefulla kulturmiljöer till kommande generationer.	En heltäckande inventering av miljöer och byggnader av kulturhistoriskt intresse genomförs i hela kommunen. Objekten lokaliseras, prioriteras och åtgärder föreslås för att säkerställa kulturvärdet. Särskilt viktigt är att inventera den moderna bebyggelsen i form av egnahem, sportstugor och miljonprogrammets byggnadsmiljöer, eftersom flera bebyggelsemiljöer redan förändrats och försvunnit bland annat i Tyresö Strand. Skyltning av Tyresös befintliga fornminnen och kulturlämningar ska utökas och förbättras.		Ej genomfört. Bör genomföras under år 2013 då inventeringen är ett viktigt underlag till ny översiktsplan.

Riksintresset Tyresö slott	1	Slottsområdets potential som ett regionalt besöksmål ska utvecklas, samtidigt som landskap och byggnader ska bibehålla sitt värde.	Kommunen och Nordiska museet ska ta fram en långsiktig plan för hur slottsområdet och parkmiljön kan utvecklas. De gamla kulturbyggnaderna ska bevaras, men de flesta av dem måste få en användning som medverkar till att öka områdets attraktivitet som besöksmål.		Trots satsningar på slottsområdet finns mer att göra och den långsiktiga plan som ska tas fram enligt strategin är inte framtagen.
Hälsa och säkerhet					
	1	Koldioxidutsläppen från fossila bränslen ska minimeras och andelen förnyelsebar energi ska maximeras.	Vid planering av bostäder och verksamheter i större skala ska kommunen uppmantra anslutning till fjärrvärmenätet eller användning av annan förnyelsebar energikälla som sol-, berg-, vatten- eller jordvärme. I Tyresö kommun ska invånarna ha tillgång till alternativa drivmedel som till exempel etanol.		Strategin följs.
Översvämning	1	Nyplanerade bostäder ska inte drabbas av översvämning.	Vid nyplanering av bostäder vid Tyresös kustlinje bör lägsta nivå på färdigt innergolv ligga på minst +2,0 meter. Detta ger en säkerhetsnivå på 1,2 meter över högsta högvatten utifrån beräknade vattenståndshöjningar i Östersjön.		Strategin följs. Nivån behöver ses över i ny översiktsplan. Länsstyrelsen rekommenderar att nivån i RUFSS 2010 följs. Där anges att östersjöns nivå vid seklets slut kommer ligga på + 1,9-2,5. Till det behöver läggas en säkerhetsmarginal till bebyggelse.
Verksamheter och farligt gods	1	Minska risken för att människor ska drabbas vid olyckor med transporter med farligt gods eller verksamheter som använder farliga ämnen.	Vid planering av bebyggelse kring bensinstationer, transportled för farligt gods, eller där industriell verksamhet finns, ska en riskanalys göras. I Skogsängsvägens arbetsplatsområde norr om Trollbäckens IP bör		Strategin följs.

			verksamheten på sikt förändras i riktning mot småindustri, hantverk och kontor, vilket är mindre störande för omgivande bostadsbebyggelse.		
Skred och ras	1	Nyplanerade bostäder ska inte drabbas av ras eller skred.	Vid nyplanering av bostäder i utpekade ras- och skredområden ska geotekniska undersökningar utföras innan bygglov kan ges.		Strategin följs.
Radon	1	Förekomsten av radon i luft och dricksvatten ska minimeras.	Vid planering av större bostadsområden kan kommunen kräva att en markradonundersökning görs. Nya bostadshus och arbetsplatser sak normalt byggs med minst radonskyddande grundläggning. Grundläggningsmetod väljs utifrån resultatet från genomförd markradonundersökning. Visar det sig till exempel att en byggnad kommer att byggas på högriskområde ska grundläggningen ske radonsäkert enligt rekommendationer i radonboken T5:1992, från Bygghälsorådet.		Strategin följs.
Markföroreningar	1	Mark som står inför en ändrad användning och som exempelvis har hyst en bensinstation, upplag, industri, båthamn eller liknande, ska inte innehålla föroreningar som ligger över gällande lagstiftning.	Mark ska undersökas i ett tidigt skede i planprocessen då risk finns att den innehåller föroreningar. Vid behov ska saneringsåtgärder vidtas. Länsstyrelsens inventeringsresultat ska beaktas vid all ändrad markanvändning.		Strategin följs.
Buller	1	Att bullerstörningar minskar genom långsiktiga åtgärder på vägar och i bostadsområden.	En åtgärdsplan för fortsatt arbete med skyddsåtgärder mot buller längs de kommunala vägarna ska tas fram. Kommunen ska		Strategin följs delvis. Hastighetsöversynen och de sänkta hastigheterna bidrar till att minska bullret från

			<p>eftersträva en långsiktig trafikplanering med åtgärder som skapar jämna trafikflöden och reducerar bilars hastighet och därigenom minskar bullret. Även nya typer av vägbeläggningar som har bullerreducerande effekter bör prövas i kommunen. Vid planering av ny bebyggelse ska de nationella riktvärdena för trafikbuller följas. Avsteg från gällande riktlinjer kan prövas i centrumnära lägen med närhet till service och goda kollektivtrafikförbindelser.</p>		<p>vägarna. Vid planering av ny bebyggelse förekommer, i enlighet med strategin, avsteg från riktlinjerna i lägen nära centrum, service och kollektivtrafik. Ingen åtgärdsplan för minskat buller längs de kommunala har tagits fram. Lågbullrande vägbeläggning har testats på en del av Nytorpsvägen samt på Gudöbroleden med bristande effekt.</p>
Elektromagnetisk strålning		Saknas	Saknas		
Brand och olyckor		Saknas	Saknas		

